

Već me dugo muči činjenica da u većini gradskih vrtića djeca danas gotovo nemaju prilike razvijati osjećaj pripadanja zajednici u kojoj žive, nemaju prilike svakodnevno posjećivati i upoznavati ljude koji rade u njihovoj blizini, upoznavati kulturnu i arhitektonsku baštinu svog mjesta promatranjem, druženjem, slušanjem, dodirivanjem, proslavama u zajednici... Gledam kako smo djecu ogradili unutar zidina vrtića, ali ne samo vrtića nego i u okvire pojedinih boravaka, i time im uskratili golem izvor prilika za učenje. Sigurna sam da se svi sad kunu u konstruktivizam i iskustveno učenje, pa ipak, sam pogled kroz prozor govori mi da ne griješim. Živim tik do dječjeg vrtića i ne pamtim kad sam zadnji put vidjela djecu u šetnji izvan njegove ograde. Ne iznenađuje stoga izjava mojih petogodišnjih susjeda koji misle da je kvart u kojem žive zapravo najveći grad u našoj državi... no nije stvar samo u nepoznavanju - stvar je u pripadanju, kulturi, povezanosti, prijateljstvu, identitetu, baštini.

Jer baština nije samo kulturno dobro, 'baština je okružje u kojem se krećemo i radimo, memorija mjesta (grada) nataložena u slojevima, od osoba do stvari i događaja..!'

Dojmila me se ova Rapanićeva misao, no istovremeno je u meni pobudila i ljutnju. Odakle nam pravo da djeci oduzimamo ovaj integralni sloj njihova identiteta? Neki dan sam slušala kako se izlazak iz vrtića ne preporučuje djeci mlađoj od pet godina. Glavom mi je prostrujalo pitanje Rogera Protta: *Ako ih stavite u staklenike, hoće li onda biti sigurni?* Doista mislim da raspravu o sigurnosti treba zamijeniti onom o odgoju i obrazovanju u najboljem interesu djeteta. Neprocnjenivo je stoga omogućiti djeci učenje u mjestu njihova odrastanja i nikakve istraživačko-spoznajne i ostale aktivnosti unutar četiri zida sobe vrtića neće nadomjestiti ovaj izvorni resurs. I nije to ništa novo. Još početkom 20. stoljeća o ovoj razjedinjenosti obrazovanja i škole govorio je i Dewey; u članku Bronwen Cohen pročitajte o njegovu i utjecaju ostalih pedagoških velikana na razvoj smjera koji je danas poznat pod nazivom 'učenje u zajednici'. Članak donosi različite primjere zemalja koje su u okviru svojih nacionalnih kurikuluma razvile programe utemeljene na poštivanju lokalnog okruženja za učenje. Na sličan način o razvoju posebnih programa utemeljenih na kulturnom prihvaćanju i poštivanju različitosti osobnih kultura i tradicija djece promišljaju i odgajateljice dječjih vrtića Kolibri i Leptir. No, kako doista otkrivati i sudjelujućim promatranjem upoznavati posebnosti baštine zavičaja, pročitajte u člancima prikupljenima u rubrici 'Istražujemo i stvaramo'. Naći će se ovdje zapisi i svjedočenja koja izazivaju pozornost etnologa, muzeologa, likovnih pedagoga, književnika... Vjerujem da će biti vrlo inspirativno štivo svim odgajateljima koji su spremni na istraživanje lokalne zajednice zajedno s djecom i njihovim obiteljima.

U sljedećem broju govorimo o razvojno primjerenim slikovnicama. Želimo prenijeti različita iskustva i tehnike čitanja, preporučiti novije slikovnice za djecu i ponovno potaknuti rituale čitanja djeci. Naravno, pozivamo vas da s nama podijelite primjere svoje dobre prakse. Do tada, želim vam ugodne blagdane provedene s vama dragim osobama, i trenutke s djecom provedene u lokalnoj zajednici. Na kraju vas i ovaj put s osobitim poštovanjem pozdravljam.

Helena Burić

Triptih, tempera, Martina M., 11 godina
ciklus likovnih radionica 'Baštinarnica'
Narodno sveučilište Dubrava

dijete vrtić obitelj | broj 65 jesen 2011

